

RAZPRAVLJALNI ESEJ - LJUBEZEN NA PREIZKUŠNJI

V Visoški kroniki je ljubezen ena od pomembnih tem. Ta je v romanu zaradi zločina in občutka krivde večkrat na preizkušnji. Označite Izidorja in Jurija Kalana in razložite, zakaj se njuna značaja razlikujeta. Pojasnite, kako zločin in občutek krivde vplivata na Izidorjev odnos do Agate in Margarete. Predstavite kakšno preizkušnjo, ki jo Margareta in Jurij po vašem mnenju uspešno prestaneta. Kaj sodite o odnosu med Izidorjem in Margareto ter Jurijem in Agato na koncu romana?

Uvodi

Tavčarjev roman je preprosto imeniten. Roman trasi ljubzenska zgodba z zanimivim zgodovinskim ozadjem. Nenavadno zgodbo popestri vprašanje in položaj protestantov v takratni družbi. V romanu srečujemo velike konflikte med domačini in Nemci; opazna je privilegiranost slednjih. Tavčar pri pisanju vsekakor ni pozabil na zločin in vprašanje krivde po njem. Opisal je tudi razmere takratne fevdalne družbe in njihovo stisko ter odvisnost od višjega sloja. Menim, da je z vsemi temi elementi uspel napisati roman, ki je vseh različnim okusom bralcev.

1.

Skozi celoten roman Visoška kronika lahko spremljamo dve ljubzenski zgodbi. Prva se dogaja med Izidorjem in Agato ter Margareto; druga med Jurijem in Agato. Izidorja sem omenila med dvema ženskama zato, ker je razpet med ljubzenjo do Agate in ljubzenjo do Margarete.

2.

Kakšen je odnos med bratoma, ki sta si v značajskih lastnostih povsem različna? Kakšen odnos ima do ljubzenji eden in kakšen drugi? Kateri izmed njiju si bo upal na kocko postaviti svoj ugled, ki ga uživa v družbi; ko se ljubzen znajde na preizkušnji?

3.

Najlepša ljubzen je za običajnega človeka tista, ki prinaša veliko užitek in malo trpljenja. Vendar v Visoški kroniki ugotovimo, da ljubzen ne pomeni le čudovitih stvari, ampak da od človeka velikokrat zahteva tudi preživljanje malo manj prijetnih trenutkov. Pisatelj nas v romanu pouči, da je prava ljubzen tista, ki prestane težke preizkušnje, od junakov pa zahteva duševno in fizično trpljenje, odrekanje in dolgo čakanje, pogum in nenehno dokazovanje ljubzenskih občutij. Razlike v pojmovanju ljubzenji literarnih junakov pa so predvsem v njihovih značajih.

4.

Zaključki

Roman se da razlagati na več načinov, a izbrati pravega je težko. Menim, da če si ga vsak po svoje razlaga, je mnogo boljše, kot pa da ti nekdo vsiljuje svoje mnenje in s tem tudi omejuje razmišljanje. 1.

Mislím, da Ljubezen je in bo aktualna in da se bo o njej še pisalo. To je tema, ki se je ljudje ne naveličajo in zna popestriti dogajanje. 2.

V tistem času ljudje večinoma niso upoštevali svojih čustev. Zato je prihajalo do zakonov brez iskrene ljubezni, kar je v današnjem času nesprejemljivo. Od glavnih oseb v romanu zato najbolj spoštujem Jurija, ki je sledil svojemu srcu. 3.

Menim, da sta ti dve ljubzenski zgodbi dokazala, da močna Ljubezen preživi še tako težke preizkušnje in se šele takrat pokaže v vsem svojem sijaju. Prav tako lahko zaključimo, da Ljubezen v življenje prinese srečo, smisel in nekakšno luč, ki sveti v dobrih in slabih trenutkih. 4.

Odlomki

Polikarp je zaradi težkega otroštva in oplava vojno zelo zagnanoma Izidorjeva žuljenja, saj ga je vzgajal s pretrto roko. Že v rani mladosti mu je zaradi kraje beničkega cekina odšel prst, ker ni hotel, da bi tudi njegov sin kradel, tako kot je on. Tu je Polikarp prvič preložil svoje krivdo na sina, saj je vedel, da je kmetiji kupil z ukradenim denarjem in ga zato preganja vest, kajti v vojno je šel le zaradi denarja in ker so mu je ponudila priljubljenost, je ubil svojega kumara Jotto in so pobesili bližnjina. Izidorja je posebno zagnanoma dojetva, da je njegov oče literan, saj je bila ta vera takrat preganjana in je vedel, da je njegova družina pogubljen. Polikarp je imel povsem oblast nad Izidorjem, zato ga je z lahkoto usmerjal, kot je želel. Določil mu je nevesto in tako prvič kot drugič ga je Izidor ubogal brez ugovora. Kljub pa je Polikarp sina zagnanoma tudi z nasledstvom kmetij, saj je od očeta prevzel oblast in pametnost uglednega gospodarja. Izidor je očetovo zagnanoma nosil celo žuljenja. Ker ni imel lastne hrbtenice, svojega jaha in ker je postljal čustva, je prizadeval rane, tako kot tudi njegov oče. Najbolj je prizadel Margareto in Agata, ki sta mu izpogonili ljubega, on pa se je kot neprebujen in čustveno zavrt možki odzval kot depca. Vendar sta mu obe odpustila, saj sta bili bolj razumni in mu nista vrnila udarca. Ko je Izidor razdel garobe z Margareto in pristal v kladu, je ona prišla k njemu, ga obročlala in mu s tem pokazala, da mu ni zamerila. Ravno tako mu je odpustila tudi Agata, ko mu je med pražkucom z vado posredna oblast visokega gospodarja prepričala vero v njeno nadaljnost. S svojo pacimostjo sta Izidorju pokazali volikovnost in moč odpustanja. Izidor je spoznal, da je po pravici izgubil Agatino naklonjenost in dojel, da je svoben z Margareto. Zato se je po prihodu iz vojne ponovno zatekel v Margaratin objam.

Polikarp Kalan je bil doberšen del svojega življenja vojak. Po naravi je bil agresiven in načelna človek, kar je bilo opazno v času sluzenja vojaškega rokca. Polikarp je šel v vojsko priveden in vojska se mu je zdelo dober vir zasluge. Tako kot vsak vojak je imel tudi on svoje sovražne oziroma tako imenovane kompanjone. Eden izmed njih je bil Jošt Schwarzpöbler. Sicer je imel še sovražna Ludoj, kateri je kuenoje živel pri Polikarpu, a Jošta posebno omenjam zato, ker ga je Polikarp umoril. Nekaj v vojski so dobili oziroma ukradli skrivno polno denarja. Ta vojni plen so si morali razdeliti posteno na tri dele. En del je pripadal Ludoju, en Polikarpu in zadnji Joštu Schwarzpöblerju. Med krajo plena v bitki se je Ludoj hudo ranil in ni mogel nadaljevati poti z njima. Tako Jošt kot Polikarp sta se bila za izgubo pri delitvi plena. Polikarp je predlagal Joštu da bo on odnesel Ludojov delček Ludoju, da bo stvar rešena. Jošt se s tem ni strinjal. V tem nesporazumu je Polikarp ustrelil Jošta in pobegnil z vojnim plenom. Vse to je zelo pomembno za nadaljnji razvoj zgodbe in oblikuje vedenje Izidorja in drugih.

Polikarp se je počutil krivega za svoj gločin, počela ga je vest, vse to je pa najbolj opazno takrat, ko doživlja isto mero in ne more spusti Nitoga večera abtice Visoko stara Pasaverica. Bila je to žena Jošta Schwarzpöblerja. Po povratni zgodbi žene se je Polikarp začel zavestati, kdo je ona in kaj je storil. Starica je namreč imela vrnitvijo Agate, ki bi po po staricini smrti ostala sama na tem svetu. Polikarpu se je zamislila starica in usoda te mlade deklice. Bil je odločen popraviti svojo napako in hotel posrbeti za Agato po smrti starice. Za grehe svojega očeta naj bi plačal Izidor.

Da je Margaritina ljubezen prava, nam postane jasna, ko ugotovimo, da je vsa ta leta čakala Izidorja. Ta jo je nekoč zavrnil zaradi Agate, a to ni spremenilo njenih čustev do Izidorja. Takoj, ko je izvedela, da ni poročen, se je odpravila na Visoko in ga poiskala. Na koncu ji je uspelo umočiti moškega, ki ga ljubi.

Ljubezen med Agato in Jurijem je pristoječa od ljubezni med Margarito Izidorjem. Jurij in Agata sta drug drugemu predana in drug drugega ljubita. Vseeno pa lahko malce podvomimo v to, kako iskrena je Agatina ljubezen. V to podvomimo ob dejstvu, da je pred obsadbo nekoliko obklevnala med ljubecnijo do Jurija in mal ljubecnijo do Izidorja. Menim, da v nobenega od njiju ni bila močno zaljubljena. Za to, kateraja bo vzela za svojo, je bilo merilo bolj, kateri od

} odločitev

njiju je bolj ljubi. Tu jo je prepričal Jurij. Za njegovo ravnanje na obsadbi mu je bila hvaležna in se mu je zato predala.

Tako kot Jurij ljubi Agato, Izidorja ljubi Margarita. Brozopogojno ga ima rada, saj je nanj čaka mnogo let. Izidor pa je ves čas zaljubljen v Agato, a va, da je ne bo nikoli imel, saj na obsadbi ni racionalno pravilno. S tem se sprizgani in se poroči z Margarito. To stori, ker nima druge izbire, kot da ostane sam. Margarita pa je vseeno boljša od samljenosti, kljub temu da je ne ljubi iskreno.

} odločitev